

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

10 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Ceban Vasile în numele inculpatului Istratuc Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Istratuc Ivan XXXXXXXX,

născut la XXXXXXXXXXXX, originar și domiciliat până la reținere în s. XXXXXXXX,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 24 octombrie 2014 -până la 15 aprilie 2016;(instanța de fond);*
- 2. de la 26 aprilie 2016-până la 16 noiembrie 2016;(instanța de apel);*
- 3. de la 01 februarie 2017-până la 10 mai 2017; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 15 aprilie 2016, Istratuc Ivan a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Procesul penal în privința lui Istratuc Ivan pe art. 179 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Prin aceeași sentință a fost condamnat Sochirca Ghenadie, în privința căruia cauza nu se examinează.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată privind recuperarea prejudiciului material și moral a fost admisă în principiu, fiind lăsată spre soluționare în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Istratuc Ivan în seara zilei de 13 octombrie 2013 împreună cu Sochirca Ghenadie, au intrat fără permisiunea cet. Todiraș Fiodor în gospodăria acestuia din s. Dubna, r-nul Soroca, iar la solicitarea părții vătămate de a părăsi domiciliul său, aceștia nu au

reacționat și au început să-i aplice lui Todiraș Fiodor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului cauzându-i potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 19 "A" din 07.02.2014, vătămări corporale grave.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată, care, a solicitat casarea parțială a acesteia în privința lui Istratuc I. cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare, argumentând că pedeapsa stabilită de instanța de fond cu dispunerea suspendării executării acesteia este extrem de blândă, la numirea căreia nu s-a ținut cont de pericol social sporit al faptei comise și rolul lui Istratuc I. la săvârșirea acestei infracțiuni. La fel, instanța nu a luat în considerație nici faptul că inculpatul nu a recuperat integral prejudiciul, a recunoscut doar parțial vina și greșit a reținut în sentință că dânsul este pentru prima dată atras la răspundere penală, or anterior în privința lui Istratuc I. s-a intentat o cauză penală, care însă, din motivul împăcării părților a fost încetată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2016, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță potrivit căreia Istratuc I. a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, deși instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 179 alin. (1) și 151 alin. (1) Cod penal, pedeapsa numită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este nejustificată, la stabilirea căreia instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, precum și de circumstanțele de fapt ale cauzei, de persoana inculpatului, de consecințele survenite, în speță lipsind careva motive pentru a suspenda executarea pedepsei stabilite.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat la 12.01.2017 recurs ordinar avocatul Ceban V. în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocând următoarele:

- instanța de apel nu și-a argumentat soluția privind excluderea prevederilor art. 90 Cod penal și dispunerea executării reale a pedepsei stabilite;

- în speță sunt prezente un cumul de circumstanțe atenuante, iar instanța

de apel nu le-a luat în considerație și fără a ține cont de personalitatea inculpatului, care pentru prima dată este atras la răspundere, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, are la întreținere 3 copii minori și se caracterizează pozitiv la locul de trai greșit a concluzionat că în prezenta cauză nu au fost stabilite careva circumstanțe pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, iar corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă numai în condiții de izolare de societate;

- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt invocând că, „...nu poate fi reținută recunoașterea vinei” această concluzie nefiind argumentată, nefiind clar de asemenea de ce nu poate fi reținut faptul că inculpatul se căiește sincer, or faptul că Istratuc I. nu a contestat cu apel sentința denotă clar, că acesta se căiește de faptele comise pe care le-a recunoscut;

- la stabilirea modului de executare a pedepsei stabilite instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 75, 76 Cod penal și nu a luat în considerație că inculpatul este unicul întreținător al familiei având la educație 3 copii de o vârstă fragedă;

- soluția instanței de apel cu privire la anularea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, vine în contradicție cu practica uniformă și legală a Curții Supreme de Justiție expusă în decizia nr. 1ra-2035/2016 din 14.12.2016;

- de către instanța de apel au fost flagrant încălcate prevederile art. 6 din CoEDO, conform căruia, oricărei persoane îi este garantat dreptul la un proces echitabil, de către o instanță independentă și imparțială.

5.2 La 05 mai 2017 avocatul Ceban V. a declarat recurs suplimentar în care a invocat:

- instanța de apel în decizia adoptată a încălcat principiul umanismului;

- inculpatul este unicul întreținător al celor 3 copii minori ai săi, deoarece mama copiilor Istratuc Angela se află în concediu pentru îngrijirea copilului minor - Istratuc Nadejda (a.n.31.08.2013)

-în partea descriptivă a deciziei instanța de apel doar a enumerat declarațiile martorilor audiați fără a le descrie, nu a intrat în esența lor și nu a concretizat unele aspecte de fapt care rezultă din acestea.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, invocând că soluția instanței de apel, referitor la categoria și

termenul pedepsei, a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, conform cărora, persoanei recunoscute vinovate de săvârșire unor infracțiuni, i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

7.1 Cu referire la recursul declarat la 12 ianuarie 2017.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul de clarat este vădit neîntemeiat.

Precum a fost menționat supra, recurentul invocă temei de casare a hotărârii contestate pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise în instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Totodată, instanța de recurs atestă, că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor acestuia, din care considerente nu se va pronunța referitor la aceste aspecte, dar critică decizia instanței de apel numai referitor la excluderea prevederilor art. 90 Cod penal - condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Colegiul, consideră că temeiurile pentru recurs semnalate de recurenți nu sunt aplicabile în prezenta speță, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea executării pedepsei stabilite inculpatului și-a argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este

singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea categoriei, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de alin. (1) art. 75 Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsa luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, după ce a stabilit pedeapsa, continuând operațiunea de individualizare cu privire la executarea acesteia, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată **poate** dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare a acesteia.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În acest context, instanța de recurs notează, că chiar și în cazul îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a ultimului la această măsură de individualizare judiciară a executării pedepsei stabilite.

Colegiul penal reține că în speța discutată, la stabilirea pedepsei inculpatului,

instanța de apel just a concluzionat că prima instanță dispunând suspendarea condiționată a pedepsei stabilite inculpatului, n-a reținut suficiente temeiuri de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, face parte din categoria celor grave, pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii pe un termen de la cinci la zece ani.

Totodată, este justă și concluzia instanței de apel prin care s-a menționat că inculpatul a săvârșit două infracțiuni: vătămarea intenționat gravă a integrității corporale și violarea de domiciliu, pentru ce-a de-a doua infracțiune acestuia nu i-a fost stabilită pedeapsa în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

În continuare, Colegiul menționează, că nu poate fi neglijat nici faptul că inculpatul nu este la prima abatere de la lege, anterior în privința acestuia fiind intentată o cauză penală, care a fost încetată în legătură cu împăcarea părților, doar cu 2 luni înainte de săvârșirea prezentei infracțiuni (f.d.98,vol.II) circumstanță, care în viziunea instanței de recurs îl caracterizează pe inculpat.

Tot aici, Colegiul reține circumstanțele și împrejurările în care s-a comis infracțiunea, rolul inculpatului la săvârșirea acesteia, precum și metoda în care Istratuc I. a acționat în privința părții vătămate, dar nu și în ultimul rând instanța ia în considerație și poziția pătimitului care a contestat cu apel sentința indicând că pedeapsa stabilită de instanța de fond este extrem de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii și cu consecințele survenite.

Ținând cont de toate circumstanțele prezente în speță, Colegiul consideră, întemeiată concluzia instanței de apel, referitor la faptul că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, și nejustificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, iar corectarea ultimului este imposibilă fără izolarea de societate, cu dispunerea executării pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Analizând decizia contestată instanța de recurs mai reține că instanța de apel la stabilirea pedepsei a luat în considerație circumstanțele atenuante, la care face referire avocatul Ceban V. în recursul declarat, (se caracterizează pozitiv, are la întreținere 3 copii minori), împrejurări care au determinat corect instanța de apel, de a-i stabili inculpatului pedeapsa închisorii la limita minimă prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat. La acest capitol, Colegiul ține să menționeze, că în cazul în care instanțele de judecată au constatat circumstanțe atenuante și au redus pedeapsa,

după caz pînă la minim, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal.

Argumentul avocatului Ceban V. prin care se invocă că soluția instanței de apel cu privire la excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, vine în contradicție cu practica uniformă a Curții Supreme de Justiție expusă în decizia nr. 1ra-2035/2016 din 14.12.2016, Colegiul penal îl respinge ca fiind neîntemeiat și declarativ, or în cauza menționată instanțele au constatat circumstanțe diametral opuse cu speța supusă judecării, și anume: inculpatul Ostapciuc P. a recuperat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, poziția părții vătămate, care a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde non privative de libertate. Tot aici instanțele de fond au reținut și încălcările comise de organul de urmărire penală la momentul reținerii lui Ostapciuc P. pe când în prezenta cauză Istratuc I, nu a recuperat integral prejudiciul cauzat, iar partea vătămată a solicitat aplicarea unei pedepse privative de libertate, având față de inculpat pretenții atât de ordin material cât și moral.

Așadar, Colegiului penal, statuează că pedeapsa cu închisoarea și modalitatea de executare a acesteia aplicată inculpatului, a fost stabilită și individualizată corect, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

Din considerentele enunțate, Colegiul, constată că pedeapsa stabilită de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Rezumând cele expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorii de drept ce ar afecta hotărârea atacată sub aspectele invocate, astfel ajunge la concluzia că recursul este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7.2Cu referire la recursul suplimentar declarat la 05 mai 2017.

Colegiul penal reține că recursul suplimentar declarat de avocatul Ceban V., urmează a fi declarat inadmisibil, din motiv că acesta este depus peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Astfel, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16.11.2016, care

se contestă, a fost pronunțată integral la 14.12.2016, iar recursul suplimentar declarat de apărare a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 05.05.2017 (f.d.1-4 vol. IV), după expirarea termenului legal de declarare a acestuia.

În speța dată, durata termenului de recurs de 30 zile s-a calculat începând cu 15.12.2016 și s-a epuizat la 13.01.2017.

Colegiul penal remarcă că, legea procesual-penală nu face careva mențiuni referitor la declararea suplimentară a recursului ordinar și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare, decât cele prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală.

De aceea, persoanele indicate în dispoziția art. 421 Cod de procedură penală, care au declarat în termen recurs ordinar, iar ulterior au depus recursuri suplimentare, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ele se încadrează în 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal conchide că, recursul suplimentar declarat de avocatul Ceban V. în numele inculpatului Istratuc I., este depus peste termenul legal, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, deoarece termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la data de 13.01.2017.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului suplimentar declarat de avocatul Ceban V. în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Ceban Vasile în numele inculpatului Istratuc Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Istratuc Ivan*, ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel suplimentar deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 iunie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti